

Socha knížete Františka Josefa na nádvoří hrobniho kostela Dietrichsteinů - kníže navrhoval federativní uspořádání habsburské monarchie již v 1. polovině 19. století

Hraběnka Terezie Kinská, rozená z Dietrichsteina, dosáhla rozvodu, aby se mohla vdát za Maxmiliána von Merveldta, bývalého rytíře Řádu německých rytířů

manželem se stal pozdější rakouský ministerský předseda a ministr zahraničí hrabě Alexandr Mensdorff-Pouilly (1813-1871). Posledním mikulovským Dietrichsteinem byl Hugo Alexander (1899-1964), jenž se v říjnu roku 1930 v Paříži oženil s Marií de las Mercedes Dose y Obligado (1903-1964). Hugo Alexander v roce 1944 odjel se svou rodinou do Argentiny, vlastní své manželky, a o rok později byl jeho majetek v ČSR zkonfiskován.

Láska jako z románu

V mikulovském hrobním kostele nalezneme i nenápadnou rakev hraběnky Terezie z Dietrichsteina (1768-1822). V roce 1787 byla tato krásná dívka provdána za nerudného hraběte Filipa Kinského, jenž od ní krátce po svatbě odešel k milence, hraběnka se však nemohla rozvést. Až po mnoha letech potkala „toho pravého“ - statečného

generála hraběte Maxmiliána von Merveldta (1764-1815), rytíře Řádu německých rytířů, který se do ní zamiloval. Oběma se podařilo zbavit se svých závazků - on celibátu, zatímco ona dosáhla u papeže rozvodu. Za svým snoubencem, který se mezitím stal císařským vyslancem v Rusku, odjela Terezie v lednu 1806 navzdory ruské zimě a hned v únoru se v St. Petěrburku konala svatba.

Prohlídku zakončete na zámku

Pokud vás poutává historie rodu Dietrichsteinů zaujala, pak vám k návštěvě vřele doporučujeme novou expozici na mikulovském zámku s názvem „Touha a důstojnost: Ze sbírek rodu Dietrichsteinů“. A vaší pozornosti by jistě neměl uniknout ani samotný zámek, který se stal v minulosti svědkem řady významných politických jednání. Například v roce 1621 zde

byl uzavřen mír mezi císařem Ferdinandem II. a sedmihradským vévodou Bethlenem Gáborem. V roce 1866 tu zas bylo podepsáno příměří mezi Rakouskem a Pruskem, a to za přítomnosti pruského císaře Viléma I. a kancléře Bismarcka.

i Info

Výchozí místa: Vlakové nádraží Mikulov na Moravě se nachází na železniční trati č. 246 Břeclav-Znojmo. Autobusem se sem dostanete z Valtic, Břeclavi, Velkých Pavlovic, Hustopečí, Pohořelic, Hrušovan nad Jevišovkou i Brna. Parkoviště (většinou zpoplatněná) se nachází v blízkém okolí historického centra.

Mapa KČT: č. 88 - Pavlovské vrchy a Dolní Podyjí
Zajímavá místa v okolí: zřícenina Koží hrádek v Mikulově; jeskyně Na Turoldu (1,5 km od historického centra Mikulova).

Opomíjená místa Karlovarského kraje

Smírčí kříž ve vsi Dolní Paseky

Pohledem na celý Slavkovský les se můžete potěšit například z rozhledny Kapellenberg v Sasku

Objevte Karlovarský kraj...

Text a foto: Ladislav Zoubek

Blíží se jaro a já mám pro vás tak trochu jinou prezentaci Karlovarského kraje. Přijměte pozvánku na výlety do kraje (ve srovnání s jinými v naší zemi) velmi malého, zato se spoustou míst, která návštěvníky nepochybně zaujmou. Jsou tu zákoutí, která by si člověk nejradyji nechal pro sebe, ale i lokality, které by si zasloužily, aby je turisté konečně objevili. Mnohé z nich jsou „jen“ nenápadnou připomínkou šikovnosti a umu někdejších obyvatel regionu – tím více pozornosti si ovšem zaslouží...

Kdo vyhledává zejména přírodní krásy a zajímavosti, ten jistě nepohrdne pozváním k návštěvě zde vyvěrajících minerálních pramenů, nacházejících se zejména v CHKO Slavkovský les a přírodních rezervacích. Jejich propojení se světoznámým lázeňským trojúhelníkem navíc těmto místům dává nevídanou unikátnost. Právě toulky po minerálních pramenech a vývěrech plynů, které přicházejí na povrch země puklinami z mnohakilometrových hloubek, bývají jedny

z nejhezčích. Často na tato místa narazíme na naučných stezkách, jindy je v terénu najdeme i mimo značené cesty. Pro někoho může být motivací pro toulání se Karlovarským krajem velké množství památných stromů. Jiného zas zaujmou židovské hřbitovy nebo vysoká koncentrace kamenných a smírčích křížů na Ašsku a Chebsku. Karlovarský kraj také nabízí řadu památek od doby románské přes gotiku a baroko až po secesi. Potěšit se tu můžete rovněž nevšedními

výhledy z velkého množství rozhleden. V souladu se snahami o odlehčení nejnámějších a nepřehledných lokalit na následujících stránkách úmyslně vynechám vyhlášená a hojně navštěvovaná turistická lákadla. Namísto nich vás chci pozvat na pár míst, která ještě nejsou tolik známá či dostupná, a proto nabízejí relativně nerušený kontakt turisty s okolím a jejich „geniem loci“. Věřím, že i přes určité nepohodlí a absenci servisu právě toto čtenáři časopisu Turista ocení.

Slavkovský les – přírodní srdce kraje

Text a foto: Ladislav Zoubek

Vysoko nad pravým břehem řeky Ohře a Sokolovské pánve se vypínají prudké západní svahy Slavkovského lesa a chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. V horních partiích už se jedná spíše o náhorní rovinu, která směrem na východ klesá pozvolněji. Na jihozápadě strmá úbočí padají až k silnici mezi Chebem a Planou, aby směrem k vrcholu Dyleně (940 m) nabrala opět úctyhodnou výšku. Rovněž v severní části nabízí Slavkovský les lázeňským hostům prudké svahy plné vycházkových tras, zatímco od jihu k severu protíná střed plošiny kaňon říčky Teplá.

Jako na severu Evropy

Lesnatý kraj s rašeliništi a vlhkými loukami, s poměrně chladným a vlhkým podnebím. Člověk má někdy pocit, jako by se ocitnul daleko na severu Evropy. Svou rozlohou (celkem 606 km²) je Slavkovský les naší devátou největší chráněnou krajinnou oblastí. Zdejší ochrana území má zásadní význam také pro zachování podmínek pro léčbu (za použití minerálních pramenů a rašeliny) v našich

největších a nejnavštěvovanějších lázních, tedy ve slavném trojúhelníku Karlovy Vary – Františkovy Lázně – Mariánské Lázně.

Odkud přehlédnout Slavkovský les?

Celý masiv Slavkovského lesa je za příznivého počasí dobře vidět z rozhledny na Zelené hoře u Chebu, ale také od obcí Poustka, Skalná a Plesná, ještě lépe pak z rozhledny Kapellenberg nad saským

městečkem Schönberg (turistické místo na budoucí Hřebenové trase Krušných hor), kam dojdeme ze Skalné po značené pěší turistické stezce asi po 8 km.

Ať jste jako v turistickém ráji

Chodit pěšky Slavkovským lesem vyžaduje trochu tréninku. Nástupy z údolí řeky Ohře i jihozápadního okraje mezi Kynšperkem a Mariánskými Láznemi jsou příkré a mají převýšení až kolem 500 m. Dostat

se „po svých“ až do centra CHKO může být pro méně zdatné turisty poměrně náročné, přesto však stojí za to se sem vydat. Jen je nutné mít potřebné vybavení a zásoby s sebou.

Lesnatý Lesný

Na ostrov klidu, zeleně, přírodních pokladů, pozůstatků bohaté geologické minulosti zdejšího kraje, rašeliniště a vývěry přírodních minerálek od jihozápadu dohlží největší z vrcholů Slavkovského lesa – Lesný (983 m). Vrch je hoden svého názvu a – kromě průseku v horní partii – je pěkně zalesněný. Mnoho ovšem nechybělo a nemuselo tomu tak vůbec být. V plánech na vybudování vojenského újezdu Prameny na přelomu 40. a 50. let minulého století totiž byla také výsuvná dělostřelecká věž, jak ji známe z pohraničních pevností na naší severní hranici. Z Lesného by tato věž strážila celé údolí s dnešní

silnicí č. 21 směřující od Chebu k Mariánským Lázním. Z krátkého období působení armády v této lokalitě najdeme dodnes zbytky budov a pozorovacích bunkrů v okolí zaniklé obce Smrkovec, která ležela severněji.

Výšlap přes vrchol

Vrchol Lesného je dostupný po modré turistické značené trase (TZT) ze silnice od Vysokého sedla. Koho tam ale auto nevyveze, ten se musí vydat z nádraží Lázně Kynžvart po žluté TZT přes město a zříceninu hradu Kynžvart na rozcestí „Vysoké sedlo“ a odtud dále sledovat modré turistické značky. Z Lesného je pak možné sejít po modré TZT kolem hrázděné poutní kaple Panny Marie na rozcestí „Javořina“. Z tohoto místa se nabízí krátká odbočka k bývalému Podleskému mlýnu a k minerálním pramenům Radiovka a Nektar. Pokud vám zbyde čas, pak si ve vesničce

Podlesí můžete prohlédnout historickou hasičskou zbrojnicí a v Úbočí najít za rybníkem a terénními pozůstatky hradu Boršegrýn malý, ale upravený židovský hřbitov. Za cíl si v tomto případě můžete zvolit Dolní Žandov, disponující vlakovým spojením na trati Cheb – Plzeň (odjezdy vlaků vám však doporučuji ověřit ještě před výletem), případně můžete využít autobusy z Podlesí nebo Úbočí. Popisovaná trasa má délku 19 km, s převýšením na Lesný asi 470 m a dolů 520 m.

Naučná stezka Mnichovské hadce

Další pěkná trasa pro pěší vede po naučné stezce Mnichovské hadce. Kvůli – anebo spíše díky – odlehlosti lokality od větších lidských sídel zde zástupy turistů rozhodně nečekejte. Naučná stezka je přístupná od obce Prameny nebo z Bečova nad Teplou po zelené TZT. Na zdejší 12km okružní cestě se seznámíte s největším hadcovým výchozem u nás. Hadec, odborně serpentinit, vzniká ve velkých hloubkách a za vysokého tlaku přetavením starších zásaditých hornin. Ve Slavkovském lese přítomnost hadce ovlivnila nejen výskyt endemitických druhů rostlin (jako např. rožce kuříčkolitého či arniky alpské), ale i složení podzemních vod, které vyvěrají na povrch a některé z nich využíváme jako minerální kyselky. Na jednotlivých zastaveních naučné stezky se seznámíte také s přírodními památkami Křížky a Dominova skalka, přírodními rezervacemi Úpolínová louka a Pluhův bor, historií zpracování hadce a jeho využití k dekorativním účelům a navíc ochutnáte také Grünskou kyselku nedaleko Nové Vsi.

Kladská - start našeho putování podél Dlouhé stoky (foto: Ladislav Zoubek)

Dva vodní kanály, bez nichž by se středověké hornictví neobešlo

Text: Ladislav Zoubek foto: Ladislav Zoubek, 2M Studio

Voda. Bohatství kraje, které uměli jeho obyvatelé vždy dobře využít. Mlýny, hamry, pily, úpravny vytěžených rud a později i papírny – všechny tyto provozy byly poháněné vodou nebo ji potřebovaly k propírání rud. Někdy nacházíme jen zmínky v archivech a tereziánských katastrálních mapách, jindy stopy v terénu, rýžovnícké a mlýnské rybníčky, strouhy, náhony, zbytky budov nebo znovu objevené základy...

Neznačenou stezkou za dobrodružstvím

Blatenský kanál mezi Božím Darem a Horní Blatnou je přístupný po trase 12 km dlouhé naučné stezky. Většina návštěvníků Božího Daru ale vyhledává spíše Ježíškovu cestu nebo Karlovu stezku, takže u Blatenského kanálu není nijak rušno. Podobné je to i v případě Dlouhé stoky ve Slavkovském lese, jen vodítka v podobně značené

naučné stezky chybí, a tak je výlet podél tohoto vodního toku zajímavější. Dlouhá stoka vytéká z umělé vytvořeného rybníka napájeného z rašeliniště NPR Tajga u Kladské a až po 24 km odevzdává své vody řece Ohři na soutoku v Lokti. Na své pouti sbírá drobné přítoky z rašeliniště NPR Kladské rašeliny mezi Kladskou, Prameny a kolem Nové Vsi, od Krásna už byl kanál využíván, a tok je proto dále regulovaný.

Na cestu!

Další řádky jsou tipem na celodenní túru, a to pouze pro pěší turisty v pořádných botách, kteří zvládnou ujít alespoň 20 km za den. V tomto čase je nutné zvýšit opatrnost v úsecích, kde probíhá těžba dřeva a stavba nového elektrického vedení u Nové Vsi, jinak zde ale o víkend téměř nikdo není. Na cestě se můžete těšit unikátním technickým dílem ze 16. století,

Židovský hřbitov v Úbočí

Z naučné stezky na Kladské (foto: Ladislav Zoubek)

severskou krajinou všude kolem, hadcovými výchozy na každém kroku a vzácným pocitem osamělého poutníka – něco takového nelze popsat, to musíte zažít.

Za start volíme Kladskou

Od Kladské se dá průběh Dlouhé stoky v terénu poměrně dobře sledovat, do rezervace však samozřejmě vkročit nesmíme. Od konce první (starší) části

NS Kladská je tak nutné pokračovat po silnici a zároveň cyklotrase č. 2135 směrem na Prameny, až dorazíme na rozcestí „Potok Rota“. Z tohoto místa vykročíme po červené turistické značené trase (TZT) směrem k rozcestí „Mýtský rybník“. Asi po 250 m za rozcestím „Potok Rota“ pak křižujeme tok Dlouhé stoky – a právě v těchto místech odbočíme doleva na

pěšinu, která se vine po hrázi nad pravým břehem Dlouhé stoky. Až na pár výjimek tato pěšina vede v celém popisovaném úseku, případně se pod ní nachází souběžná lesní stezka. Potěšitelné je i to, že budeme kopírovat vrstevnici 800 m n. m., jako to udělali stavitelé Dlouhé stoky, a až teprve od Nové Vsi bude znát větší spád. Na turistickém rozcestí „Dlouhá stoka“, nacházejícím se pod NPP Křížky, máme možnost volby.

Fotogenické Křížky

Od rozcestníku „Dlouhá stoka“ se můžete vydat po silnici odbočkou NS Mnichovské hadce k NPP Křížky a NPP Úpolínová louka a dále společně s cyklotrasou č. 2135 až na cyklistické rozcestí „U Dlouhé stoky“. Jinou možností je společně s Dlouhou stokou pokračovat po zelené TZT (směrem na Pluhův bor a Bečov nad Teplou). Pokud zvolíte tuto (druhou) variantu, pak vám doporučujeme nenechat se slepě vést zelenou TZT, která po

Národní přírodní památka Křížky (foto: 2M Studio)

Úpolínovou louku najdeme naproti NPP Křížky (foto: Ladislav Zoubek)

Dlouhá stoka nad Prameny (foto: Ladislav Zoubek)

Rozhledna Krásenský vrch (foto: Ladislav Zoubek)

660 m odbočuje doprava, nýbrž pokračovat po pěšině podél toku. Za NPP Křížky Dlouhá stoka kopíruje hranici pastvin a křižuje pár drátů oplocení, které se však dají snadno překročit. Kolem vodárny u obce Nová Ves musíme ohraznou plochu obejít zleva (po mostě nad levý břeh a podél ohradníku k silnici). Jestliže se sem vydáte v létě, pak počítejte s tím, že v tomto úseku bude víc trávy a kolem se budou pást krávy. Na rozcestí cyklotras „U Dlouhé stoky“ se obě výše uvedené varianty cesty spojí a lesní stezka i cyklotrasa č. 2135 stoku téměř kopírují až na úroveň napájecího rybníčku. Zde je nutné z pěšiny odbočit doprava a pokračovat dále po proudu stezkou nazvanou po místním rodákovi a krásenském patriotovi Hartvigu Rupertovi (1927–2003). Tento neúnavný „motor“ záchrany a obnovy památek ve městě a jeden ze zakladatelů Nadace Georgia Agricolu (založené v roce 1999 a zrušené roku 2018) je dodnes inspirací i pro mne. Když budete pozorní, neminete jeho jménem nazvanou vyhlídku u Dlouhé stoky.

Radnice v Krásné (foto: Ladislav Zoubek)

Sochař Willy Russ

Ještě před vyhlídkou je při cestě odbočka doleva k vrcholu Krásenského vrchu (777 m) s unikátní rozhlednou ve tvaru bájné babylonské věže. Za pěkného počasí se odtud můžete potěšit výhledem na celé panorama Krušných i Doupovských hor a nejbližší vrcholy Slavkovského lesa. Příběh vzniku této rozhledny a život krásenského sochaře Willyho Russe (1887–1974), který se podílel na jejím návrhu, by vydaly na samostatný článek. V Krásné si akademického sochaře a keramika připomínají pamětní deskou v místě jeho bývalého ateliéru a na fasádě vedlejšího domu čp. 392 můžete obdivovat jeho plastiku Madony s dítětem. Jeho práci najdeme také ve vzdáleném Chomutově, kde je pohřben PhDr. Anton Gnirs. Český, avšak německy mluvící učitel a publikující archeolog, konzervátor, archivář a historik je dodnes uznávaným zakladatelem loketských muzejních sbírek. Gnirs zemřel dne 10. prosince 1933 v Lokti, pohřben je však v rodinném hrobě v Chomutově, kde byl roku 1935 vztyčen nový náhrobní kámen od Willyho Russe. Z dalších děl W. Russe vzpo-

meňme dnes již neexistující sochu J. W. Goetha v Mariánských Lázních či velká národopisná kachlová kamna, která dnes můžete obdivovat při prohlídce chebského hradu.

Pozapomenutá Puškařovská stoka

V Krásné náš výlet podél Dlouhé stoky končí. Nemusíme však hned spěchat domů, můžeme tu přespát v penzionu Fara a věnovat trochu času zdejšímu kulturním památkám a hornickému muzeu. Pokud byste ale raději věnovali svůj čas pohybu, pak můžete druhý den pokračovat po žluté TZT ke Komářím rybníkům, které v létě nabízejí možnost koupání. Vody z Komářského a Nového rybníka odváděla Puškařovská stoka, jež posilovala vodnatost Dlouhé stoky v Horním Slavkově. Tento tok je dalším dnes téměř zapomenutým umělým vodním dílem ve Slavkovském lese. V úvodní části pod Komářimi rybníky je však stále funkční. Žluté turistické značení nás od rybníků vede dále k rozcestí „Třídómí, myslivna“, odkud se dá jít po zelené TZT na vrchol tajemné hory Krudum (s rozhlednou na monitorovací věži ČTÚ), případně až do Lokte.

Krásná místa v Česku

Městská památková zóna Valeč s dominujícím zámkem a kostelem Nejsvětější Trojice
foto: Ladislav Zoubek

Na naučné stezce Kynžvartské kyselky

Minerální prameny Kraje živých vod a další zajímavé studánky

Text a foto: Ladislav Zoubek

Za přírodními minerálními prameny Slavkovského lesa je možné se vydat na řadu míst. Vypravte se s námi alespoň za některými z nich...

Kynžvartské kyselky

Stranou značených turistických tras (a i kvůli tomu málo navštěvované) jsou třeba prameny na krátké naučné stezce Kynžvartské kyselky – tedy Liščí, Kančí a Jezevčí pramen. O 500 m blíž k Lázním Kynžvart najdeme upravený pramen Tereza a v lesíku za ním vyvěrá Devátá kyselka II. (skruž, jinak bez úpravy). Všechna tato místa jsou dostupná pěšky z Lázní Kynžvart po silnici směrem na Valy.

Farská kyselka

Rád chodím také k minerálnímu prameni Farská kyselka. Ten se sice nachází na modré a červené TZT vedoucí z Mariánských Lázní, od vývěru Balbínova pramene v cen-

tru města je to však 7 km daleko (a o 180 m výše), takže tu člověk mnoho lidí nepotká.

Prameny u obce Prameny

Nedaleko obce Prameny (směrem na Kladskou) najdeme hned několik přístupných minerálních pramenů. Nově upravené prameniště Giselina a Rudolfova pramene je zastřešené a prostor nabízí i přírodní lehátka, která evokují sluneční lázně a zároveň připomínají zaniklé Lázně Prameny. O necelých 50 m vedle se na Pramenském potoce nachází Nový pramen, zvaný také Prutovka. Po proudu směrem k obci objevíte ještě nově upravené místo a vývěr Barochova pramene. Ten nese jméno na počest zesnulého

Františka Barocha, pracovníka správy CHKO Slavkovský les a objevitele vstupu do středověkého dolu Jeroným, dnes národní kulturní památky. K Barochovu prameni vede modře značená odbočka z rozcestí v obci Prameny. Posílnění uhlíčko-železitou minerálkou jistě zvládnete také vycházku nad obcí po obnovené křížové cestě se čtrnácti zastaveními, jež vede k dnes pobožené kapli Panny Marie. Začátek této neznačené stezky je v ulici u autobusové zastávky, nedaleko rozcestníku „Prameny“.

Grünská kyselka

O Grünském kyselce mezi obcemi Nová Ves a Louka jsme se již stručně zmínili v jednom z předchozích

Jezevčí pramen u Lázní Kynžvart

Altán nad pramenem Grünském kyselky

Altán s minerálním pramenem v Dolních Pasekách

článků. Těžko dnes věřit tomu, že toto místo patřilo k jedněm z nejoblíbenějších výletních míst, disponující restaurací, stáčírnou a ambicí na vybudování lázně. I v současnosti si však k prameni pod slušivým altánem lidé jezdí pro zdraví prospěšnou vodu. Budeme-li věřit rozborům, tak víc hořčičku, který je pro náš organismus nesmírně důležitý, v přírodním vývěru minerálky jinde na světě nenajdeme. Minerálka je stáčena ve velkém i z blízkého vrtu a prodává se pod názvem Magnesia.

Siardův pramen

Siardův pramen u obce Mnichov sice nepatří mezi minerální vody, od kostela sv. Petra a Pavla k němu však vede nenáročná stejnojmenná naučná stezka. U autobusové zastávky v obci stojí smírčí kříž. A když už jsme v Mnichově, proč se nepodívat o necelé 3 km dále na vesnickou památkovou zónu v Popovicích?

Radioaktivní prameny

O léčbě radonovou vodou v Lázních Jáchymov jste už asi slyšeli – a třeba jste i absolvovali tamní léčebnou kúru. Pramen Běhounek můžete jako lázeňští hosté ochutnat při exkurzi v dole Svornost. V Karlovarském kraji ovšem najdete ještě další dva prameny s radioaktivní vodou, a to v přírodním prostředí a volně přístupné. V srdci přírodního parku Halštrov na Ašsku, konkrétně v osadě Dolní Paseky je jeden z nich dokonce jímán a přímo nad pramenem najdeme vztýčený altán. Zato přírodní a pěkně upravenou Radonku – pramen Břetislav ve svahu nad železniční tratí mezi žst. Plesná a zříčeninou hradu Neuhaus není tak jednoduché najít...

Zámek Libá (foto: Jan Holoubek)

Baroko - náhrdelník perel, který Karlovarskému kraji sluší

Text: Ladislav Zoubek foto: Ladislav Zoubek, Jan Holoubek, Michal Bařinka, archiv Turistického a informačního centra Aš

V rejstříku portálu www.priodakarlovaska.cz najdete napříč krajem 129 zachovalých barokních památek. Jsou mezi nimi drobné sakrální památky, kaple, kostely, ale také velké klášterní a zámecké objekty, dokonce i kolonáda. Ty známější, jako jsou například zámky Bečov nad Teplou a Chyš, kolonáda v Mariánských Lázních, zámek Valeč se souborem dalších památek, areál probošství Chlum Svaté Maří a další, snadno najdete na blogu Živý kraj (viz <https://blog.zivykraj.cz/baroko-v-karlovarskem-kraji/> anebo <https://blog.zivykraj.cz/barokni-skvosty/>). Za prohlídku - ačkoli v mnoha případech pouze zvenčí - ovšem stojí i památky, které se netěší tak velkému zájmu turistů, objekty drobnější a také skromnější. Všechny se nám do omezeného prostoru tohoto článku samozřejmě nevejdou, vybíráme proto pouze některé z nich...

Kostel Dobrého pastýře v Podhradí u Aše

V Podhradí u Aše stojí kostel, památkově srovnatelný s dřevěnými svatyněmi, které k nám byly za dob první republiky převezeny ze Zakarpatské Rusi. I v tomto případě můžete obdivovat tesařinu, která se obešla bez hřebíků, a krásně malovaný interiér kostela. Milan Vrbata, tiskový mluvčí Městského úřadu v Aši, k tomuto chrámu

uvádí: „Kostel, památkově chráněný od roku 1992, je vzácnou stavbou evangelického baroka. Z informační cedule, umístěné u kamenné zdi pod kostelem, se dozvídáme, že kostel je z let 1470 až 1490, přestavěný byl v letech 1678 až 1682. Zvnějšku je vidět pouze jednoduchá barokně-klasicistní fasáda, věž s tvarem typickým pro evangelické kostely na Ašsku, ovšem uvnitř očekává návštěvníka skvostně barokní

vybavení. Malované jsou dřevěné galerie, kruchta a strop, malovanou výzdobu na bočních stranách mají i dřevěné lavice z konce 16. století. Kazatelna je z roku 1703 a oltář z roku 1710.“ Kostel bohužel není otevřen pravidelně, spíše při mších, svátcích a větších událostech v Podhradí. Dotazy na možnost návštěvy kostela můžete zaslat na zdejší OÚ (<http://www.oupodhradi.cz>). Samotné Podhradí je navíc obec

s historií dlouhou více jak 700 let, nechte si proto také trochu času jak na prohlídku torza původního hradu Neuberg z počátku 13. století, tak také zámku, který rozhodně pamatuje lepší časy. Dobrá zpráva je, že do zachovalé hradní věže bylo v roce 2018 vestavěno schodiště a věž je v turistické sezóně přístupná jako vyhlídka.

Zámek Libá na Chebsku

První zmínky o hradu Liebenstein se objevují ve 2. polovině 13. století, dá se však předpokládat, že

stavba začala už v době, kdy se objevují první zmínky o hradu Loket. Na rozdíl od Lokte, který si v mnohém zachoval původní ráz, na Libě proběhly renesanční i barokní přestavby. Zámku se nejspíše dařilo i proto, že zdejší šlechtický rod Zedviců (Cedvitz) panství držel téměř 600 let. K prodeji došlo až v roce 1912. Novému majiteli, továrníkovi Leopoldu Hauserovi, byl však barokní zámek po 2. světové válce zabaven a poté to šlo s objektem „z kopce“. Na konci 80. let 20. sto-

letí zámek potkal podobný osud jako zámek Hartenberg (Hřeben) na Sokolovsku a po velkém požáru se proměnil ve zříceninu. Jeho osud se tím ale naštěstí neuzavřel - zámek totiž prochází kompletní rekonstrukcí a již dnes tu můžete absolvovat prohlídku objektu.

Kostel sv. Anny v Paliči

Také další objekt, který bych vám rád představil, je zajímavý svým příběhem znovuzrození a současnou péčí, kterou mu věnují lidé, jimž nebylo jedno, že v jejich sousedství chátrá dílo jejich předků. Kolem kdysi zbídačeného kostela sv. Anny v Paliči se shromáždila parta nadšenců, která založila spolek, barokní kostel koupila a začala ho svépomocí opravovat. Chrám byl vystavěn v pozdně barokním slohu na místě zámecké kaple, jež stála nad původním zámeckým areálem a přilehlým statkem v letech 1751 až 1756. Barokní ráz budovy je rozeznatelný i po pozdější klasicistní přestavbě a úpravě zastřešení věže na počátku 20. století. Specifickým znakem objektu je „přiznání“ jednotlivých stavebních úprav. Bylo zvykem, že do nového slohu byla upravena vždy celá stavba, v tomto případě jsou ovšem pozdně barokní část i klasicistní úpravy snadno rozeznatelné. Předseda spolku Život na Dyleň Ing. Jiří Maliňák k oživení kostela říká následující: „Naším cílem je záchrana kostela a jeho postupná oprava, obnovení funkce kostela jako dominanty obce a místa kulturního a duchovního setkávání lidí. Kostel bude přístupný veřejnosti a bude sloužit pro pořádání výstav, koncertů a společenských a kulturně vzdělávacích akcí.“ Až budete plánovat cestu na Chebsko nebo Mariánskolá-

Kostel Dobrého pastýře v Podhradí u Aše (foto: archiv Turistického a informačního centra Aš)

Interiér kostela v Podhradí u Aše (foto: archiv Turistického a informačního centra Aš)

Kostel sv. Anny v Paliči
(foto: Ladislav Zoubek)

Sloup Nejsvětější Trojice v Horním Slavkově (foto: Ladislav Zoubek)

zeňsko, zeptejte se na možnost návštěvy kostela, případně na probíhající akce. Bližší informace včetně kontaktů najdete na <http://zivotnadylen.cz/>.

Sloup Nejsvětější Trojice v Horním Slavkově

Rovněž menší barokní díla si nepochybně zaslouží naši pozornost, zejména když se jedná o unikát na území celého kraje. Neznáme sice jeho autora, ale o barokním sloupu typu Pietas Domini v Horním Slavkově jsou zmínky už kolem roku 1700. Vystavěn byl nad Školním náměstím u cesty k farnímu kostelu sv. Jiří a v současnosti patří mezi nejstarší trojiční sloupy v celých západních Čechách. A pokud už zavítáte do Horního Slavkova, opomenout byste neměli ještě jeden umělecký kousek – pozdně gotickou sloupkovou kamennou zádušní svítilnu jen pár metrů od sloupu, nacházející se při cestě ke kostelu. Jak uvádí památkový katalog: „Je to jedna z nejpozoruhodnějších, nejvýznamnějších a nejhodnotnějších plastik Horního Slavkova. Toto vzácné kamenosochařské dílo z první poloviny 16. století nemá obdobu po celém širším regionu severozápadních Čech. Ve střední Evropě se podobných památek zachovalo jen několik.“ Často fotografovaný kostel sv. Jiří je nyní v rekonstrukci a k prohlídkám je tak otevřen jen příležitostně. Kostelní věž má ovšem v turistické sezóně o víkendech otevřeno, a tak se můžete potěšit alespoň vyhlídkou do zdejšího kraje.

Kostel sv. Vavřince v Chodově

Zdálo by se, že hornický Chodov na Sokolovsku nemá z hlediska

Pozdně gotická kamenná zádušní svítilna v Horním Slavkově
(foto: Ladislav Zoubek)

Kaple sv. Anny v Lokti
(foto: Ladislav Zoubek)

historie co nabídnout. O to víc pak návštěvníka překvapí vzcná stavba barokního kostela sv. Vavřince z let 1725 až 1733. Na mírném návrší v samotném středu původní městské zástavby tvoří nepřehlédnutelnou dominantu. Přitom možná nechybělo mnoho a dnes bychom neměli co obdivovat. Zdejší důlní činnost v 19. a 20. století společně s absencí údržby mu rozhodně neprospěly a peníze na opravy zchátralého kostela s narušenou statikou se sháněly jen obtížně. Dnes už ale opět můžeme obdivovat práci barokních umělců i stoický klid, se kterým objekt přestál všechno to nevlídné zacházení.

Kostel Navštívení Panny Marie ve Skokách

Kdo z nás nepoužil rčení „Panenko skákavá“? Napadlo vás někdy, odkud se to vlastně vzalo? Mně také ne, ale jen do doby, kdy jsem se seznámil s partou lidí, která se pustila do opravy kostela Navštívení Panny Marie ve Skokách. Z celé zrušené obce nad břehem vodní nádrže Žlutice zůstal stát jen tento chrám a sousední obytná, ovšem dnes již neobyvatelná budova. Co v kostele až do převratu v roce 1989 vydrželo, během následujícího desetiletí bylo rozkradeno. Nakonec se zloději pustili i do plechového opláštění bání. Skončilo to dokonce pádem jednoho z nich, asi jen díky patronce kostela však prý přežil. Neuvěřitelně působivé stavbě kostela ze 40. let 18. století však nyní snad nastávají lepší časy a poslední roky se v něm přes letní sezónu pořádají církevní a kulturní akce. O prázdninových víkendech můžete na pozemku vedle kostela přespat a využít nabízených termínů prohlídek.

Kostel Navštívení Panny Marie ve Skokách (foto: Michal Bařinka)

Historii tohoto místa byla v časopisu Turista věnována pozornost již dříve (viz *Turista* 3/2019, str. 50–51), pozvat vás však můžeme alespoň k návštěvě webových stránek spolku Pod střechou, který o kostel pečuje (viz <https://www.skoky.eu>). Jestliže se rozhodnete Skoky navštívit osobně, pak vám doporučuji nevynechat ani návštěvu města Žlutice a nedaleké zříceniny hradu Hartenštejn u Bochova.

Kaple sv. Anny v Lokti

Mám rád objekty s příběhem, proto na závěr této barokní ochutnávky Karlovarského kraje udělám výjimku a skončím v místě, které rozhodně netrpí nedostatkem návštěvníků. Ano, Loket je v turistické sezóně v obležení vodáků a návštěvníků ze všech koutů světa. S trochou nadsázky by se dalo říci, že tak

trochu podobně tomu bylo i při obléhání francouzským vojskem v roce 1742. Městské radě se tehdy podařilo město draze vykoupit od drancování. Za záchranu Lokte chtěli obyvatelé poděkovat svaté Anně, takže brzy našetřili na pozdně barokní kapličku, která dodnes stojí nedaleko původní bašty, jež chránila městskou bránu ve směru od cesty z Karlových Varů. V Lokti jsem vyrostl, takže si velmi dobře vzpomínám na to, že jak šly roky, kaplička vypadala stále hůř a hůř. Vedle čím dál rušnější komunikace málem nepomáhaly ani obruče a nakonec kapličku zachránilo až zřízení územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Lokti. A proč jsem kapli sv. Anny zařadil do tohoto skromného seznamu? Všechny totiž přitahuje hrad Loket, kdo si ale všimne kapličky s příběhem?